	Raporti i Pajtueshmërisë së OST	
		<i>Faqe 1 nga 13</i>
<i>Zyrtari i Pajtueshmërisë së OST</i>		

OPERATOR SISTEMI TRANSMISIONI DHE TREGU KOSTT sh.a
TRANSMISSION SYSTEM AND MARKET OPERATOR KOSTT J.S.C
OPERATOR SISTEMA PRENOSA I TRŽIŠTA KOSTT d.d

Nr. 168 Dt. 30 01 2023
 PRISHTINË-A

Raporti i Pajtueshmërisë së Operatorit të Sistemit të Transmetimit (OST) të KOSTT-it Viti 2022

	Përgatiti	Aprovoi
Emri Mbiemri Pozita	Mimoza Byqmeti-Zyrtare për Pajtueshmëri/Sekretare e Kompanisë	Evetar Zeqiri-Kryeshf. Ekzekutiv
Nënshkrimi		
Data	Janar 2023	Janar 2023

	Raporti i Pajtueshmërisë së OST	
		<i>Faqe 2 nga 13</i>
<i>Zyrtari i Pajtueshmërisë së OST</i>		

Përmbajtja

Hyrje.....	3
1.Ndërmarrja.....	4
2.Programi i Pajtueshmërisë.....	4
3.Pronësia e sistemit të transmetimit.....	4
4.Kontrolli dhe Pronësia e KOSTT si OST.....	5
5.Pavarësia e Bordit të KOSTT.....	5
6.Pavarësia financiare e KOSTT	6
7.Përshtatshmëria e burimeve njerëzore	7
8.Qasja jodiskriminuese në sistemin e transmetimit (konfidencialiteti i të dhënave).....	8
9.Trajnimi	8
10.Informationet e ofruara nga KOSTT për personat që ushtrojnë kontroll mbi KEK SH.A./Ibër Lepenc SH.A.....	8
11.Detyrat e OST-së	9
12.Vonesa ose braktisja e investimeve të planifikuara	11
Projektet e fazës së VII - KfW	12
13.Dividenda.....	13
Konkluzion	13

	Raporti i Pajtuëshmërisë së OST	
		<i>Paqe 3 nga 13</i>
<i>Zyrtari i Pajtuëshmërisë së OST</i>		

Hyrje

Operatori i Sistemit të Transmetimit KOSTT ka hartuar Raportin e Pajtuëshmërisë për vitin 2022 në përputhje me dispozitat e nenit 21 të Direktivës Nr. 2009/72/EC të Parlamentit Evropian dhe Këshillit lidhur me Rregullat e përbashkëta për Tregjet e Brendshme për Energji Elektrike e datës 13 korrik 2009, dhe nenit 21 të Rregullës për Certifikimin e Operatorëve të Sistemit të Transmetimit, Rregulla ZRRE/Nr. 14/2017 (prill 2017), e cila e obligon OST-në që ta hartoj atë dhe ta dorëzoj të njëjtin pranë Zyrës së Rregullatorit të Energjisë për miratim.

Me 15 shkurt 2019, Zyra e Rregullatorit për Energji (në vijim Rregullatori) ka nxjerr vendimin me nr.V_1107_2019 për miratimin përfundimtar të Certifikimit të KOSTT sh.a. si OST.

Operatori i Sistemit të Transmetimit ka caktuar znj. Mimoza Byqmeti në detyrën e Zyrtares për Pajtuëshmëri (këtu e tutje referuar si Zyrtari për Pajtuëshmëri), e miratuar nga Rregullatori me Vendimin V_1186_2019 të datës 14 tetor 2019.

Ky raport është hartuar nga Zyrtari për Pajtuëshmëri në bazë të detyrave të cilat rrjedhin nga Programi i Pajtuëshmërisë, i miratuar me vendim të Bordit të ZRRE-se nr.V_1203_2019 me datë 27 nëntor 2019.

Rrjedhimisht, pas certifikimit të KOSTT sh.a. si OST prezanton Raportin respektiv të pajtuëshmërisë, i cili përgatitet bazuar në obligimet të cilat derivojnë nga Programi i Pajtuëshmërisë i cekur si më lartë. Ky raport pasqyron gjendjen e pajtuëshmërisë e cila është objekt raportimi për periudhën 1 janar-31 dhjetor 2022, me qëllim të sigurimit të operimit të pavarur të rrjetit të transmetimit të Kosovës, dhe pajtuëshmërinë me vendimin përfundimtar për certifikim, të nxjerrë nga Rregullatori.

Në hartimin e këtij raporti Zyrtari i Pajtuëshmërisë është mbështetur me informacionin e nevojshëm nga Departamentet përkatëse të OST-së, sipas funksioneve që kryejnë siç janë: Departamenti i Operatorit të Transmetimit, Departamenti i Operatorit të Sistemit, Departamenti i Operatorit të Tregut, Departamenti i Financave dhe i Thesarit, Departamenti i Prokurimit, Departamenti i Zhvillimit të Rrjetit dhe Projekteve, Departamenti për Çështje Rregullative dhe Tarifa, Departamenti i Burimeve Njerëzore dhe Departamenti për Shërbime Përkrahëse.

	Raporti i Pajtueshmërisë së OST	
		<i>Faqe 4 nga 13</i>
<i>Zyrtari i Pajtueshmërisë së OST</i>		

1. Ndërmarrja

Operator Sistemi, Transmetimi dhe Tregu KOSTT sh.a është ndërmarrje publike me 100% të aksioneve shtetërore, e themeluar sipas Ligjit për Ndërmarrjet Publike. Sipas Ligjit për Energjinë Elektrike nr.05/L-085 të miratuar në vitin 2016, të drejtat e aksionarit për KOSTT ushtrohen nga Kuvendi i Republikës së Kosovës.

KOSTT ka dy Licenca të lëshuara nga ZRRE, Licenca për operatorin e sistemit të transmetimit të energjisë elektrike me numër ZRRE/Li_15/17 si dhe Licenca për operatorin e tregut të energjisë elektrike me numër ZRRE/Li_16/17.

KOSTT menaxhon Sistemin e Transmetimit të Republikës së Kosovës duke operuar me nivele të tensionit të lartë 400 kV, 220 kV dhe 110 kV. Sistemit të transmetimit i përkasin edhe transformatorët e ndërlidhur me rrjetin e shpërndarjes: 220/ 35/10 kV dhe 110/35/10(20) kV. Përgjegjësi e KOSTT është që në mënyrë të sigurtë dhe të besueshme të transmetojë energjinë elektrike nga njësitë e gjenerimit deri te sistemi i shpërndarjes, 24 orë në ditë, 365 ditë në vit.

KOSTT gjithashtu është përgjegjës për operimin dhe zhvillimin e tregut të energjisë elektrike në Republikën e Kosovës, si dhe funksioneve të ndërlidhura si janë përshkruar në licencën për operimin e tregut dhe ligjet përkatëse.

2. Programi i Pajtueshmërisë

Programi i Pajtueshmërisë për Operatorin e Sistemit të Transmetimit i miratuar nga Bordi i ZRRE-së me vendimin nr.V_1203_2019 me datë 27 nëntor 2019, paraqet një program i cili përcakton masat të cilat duhen të ndërmerren me qëllim të parandalimit të çfarëdo trajtimi diskriminues, aplikimin e masave të nevojshme për të monitoruar pajtueshmërinë e vazhdueshme të operatorit të sistemit të transmetimit me programin e pajtueshmërisë.

3. Pronësi e sistemit të transmetimit

KOSTT ka në pronësi dhe operon sistemin e transmetimit në Republikën e Kosovës duke përfshirë edhe interkonektorët me Shqipërinë, Malin e Zi, Maqedoninë e Veriut dhe Serbinë, deri te pikat interkonektuese.

KOSTT ka në pronësi asetet e mëposhtme që janë pjesë e interkoneksionit midis sistemit të transmetimit të Kosovës dhe sistemeve të transmetimit të vendeve fqinje:

- a. Linja 400kV, 85.5 km SS Kosova B- NS Komani deri në kufi me Shqipërinë
- b. Linja 400kV, nr. 407, 40.049 km NS Kosova B-SS Nish deri në kufi me Serbinë

	Raporti i Pajtuëshmërisë së OST	
		<i>Faqe 5 nga 13</i>
<i>Zyrtari i Pajtuëshmërisë së OST</i>		

- c. Linja 400kV, nr. 420/2, 30.51 km NS Ferizaj- NS Shkup 5 deri në kufi me Maqedoninë e Veriut
- d. Linja 400kV, nr. 437/2, 28.709 km NS Peja - NS Ribarevine deri në kufi me Malin e Zi
- e. Linja 220kV, nr. 2303, 45.05 km NS Prizren-2 NS Fierzë deri në kufi me Shqipërinë
- f. Linja 220kV, nr. 205/2, 14.648 km NS Besiana-NS Krushevc deri në kufi me Serbinë
- g. Linja 110kV, nr. 1140, 10.81 km NS Berivojcë -NS Bujanovc deri në kufi me Serbinë
- h. Linja 110kV, nr. 155, 18.78 km NS Vallaç-NS N. Pazar deri në kufi me Serbinë

4. Kontrolli dhe pronësia e KOSTT si OST

KOSTT sh.a. është ndërmarrje publike ku:

- a) Kuvendi i Republikës së Kosovës është institucioni i vetëm që kontrollon OST-në me kompetenca ekskluzive për të ushtruar të drejtat e aksionarit, të emëroj dhe shkarkoj Bordin e Drejtorëve (me përjashtim të Kryeshefit Ekzekutiv) dhe caktimin e pagesës (kompensimit) të Bordit të Drejtorëve. Komisioni i Auditimit të OST-së po ashtu emërohet nga Kuvendi i Republikës së Kosovës.
- b) Kuvendi i Republikës së Kosovës nuk ushtron kontroll në mënyrë të drejtpërdrejtë apo të tërthortë në asnjë ndërmarrje tjetër aktive në tregun e raportueshëm. Kuvendi i Republikës së Kosovës nuk ka të drejta mbi çfarëdo ndërmarrje tjetër në tregun e raportueshëm (KEK sh.a. dhe Ibër Lepenci sh.a.) as në personin që ushtron të drejtat e aksionarit në lidhje me këto ndërmarrje.

5. Pavarësia e Bordit të KOSTT

Bordi i Drejtorëve ka realizuar në mënyrë të pavarur detyrat dhe përgjegjësitë e punës duke përmbushur planin e paraparë drejt realizimit të objektivave të përcaktuara në planin përkatës të biznesit.

Bordi i Drejtorëve të KOSTT gjatë periudhës raportuese ka qenë në këtë përbërje:

- z. Jeton Mehmeti (Kryesues)
- z. Arben Dodaj, Anëtar
- z. Nebih Zariqi, Anëtar
- znj. Ajrina Gashi Hamdiu, Anëtare
- znj. Liza Marku, Anëtare
- z. Sead Mujovi, Anëtar

	Raporti i Pajtuëshmërisë së OST	
		<i>Page 6 nga 13</i>
<i>Zyrtari i Pajtuëshmërisë së OST</i>		

Kuvendi i Republikës së Kosovës me vendimin Nr.08-V-177 të datës 21.01.2022 ka zgjedhur znj. Liza Marku dhe z. Sead Mujovi drejtorë të Bordit të Drejtorëve të NP KOSTT Sh.a. Rrjedhimisht, që nga kjo datë Bordi i Drejtorëve të KOSTT është në përbërje të plotë.

Në bazë të Ligjit për Ndërmarrjet Publike Kryeshefi Ekzekutiv sipas detyrës është anëtar i Bordit të Drejtorëve. Gjatë periudhës raportuese ushtrues detyre i Kryeshefit Ekzekutiv të KOSTT deri me datë 12 korrik 2022 ka qenë z. Kadri Kadriu, më pas nga data 12 korrik deri me datë 6 tetor 2022 ushtrues detyre i Kryeshefit Ekzekutiv ka qenë z. Sabri Musiqi, ku me datë 6 tetor 2022 Kryeshef Ekzekutiv i KOSTT është zgjedhur z. Evetar Zeqiri.

Kuvendi i Republikës së Kosovës me vendimin Nr.08-V-242 të datës 16.03.2022 ka emëruar Komisionin e Auditimit të NP KOSTT në përbërje prej Liza Marku Kryesuese, Arben Dodaj dhe Sead Mujovi anëtarë. Me emërimin e Komisionit të Auditimit është mundësuar përmbushja e detyrave dhe përgjegjësi të cilat bien në fushë veprimtarinë e këtij Komisioni.

6. Pavarësia financiare e KOSTT

KOSTT ka pavarësinë financiare për të miratuar shpenzimet e nevojshme dhe ka demonstruar një historik të investimeve kapitale për sistemin e operimeve, mirëmbajtjes dhe zhvillimit. KOSTT ka qasje në institucionet financiare ndërkombëtare për të financuar investimet kapitale për mirëmbajtjen dhe zhvillimin e sistemit të transmetimit në dy mënyra:

- a. përmes marrëveshjeve trepalëshe të huas ndërkombëtare me institucionet financiare ndërkombëtare; dhe
- b. përmes marrëveshjeve dypalëshe me bankat tregtare

KOSTT nuk merr ndonjë mbështetje financiare nga Qeveria e Kosovës për financimin e aktiviteteve të veta statutore.

Më fillimin e implementimit të Marrëveshjes së Kyçjes KOSTT-ENTSO-E e cila ka rezultuar edhe me operimin e KOSTT si Zonë Rregulluese brenda Bllokut Rregullues Kosovë-Shqipëri (Blloku AK) në kuadër të Evropës Kontinentale, Kosova është njohur si zonë tregtare, ku balancimi i sistemit do të jetë përgjegjësi e plotë e KOSTT, që nënkupton mbulimin e të gjitha devijimeve nga sistemi i Kosovës. KOSTT bën alokimin e kapaciteteve ndërkufitare dhe menaxhimin e kongjestionëve, që nënkupton mbledhjen e të hyrave nga tregtimet ndërkufitare. Pra, kjo marrëveshje sjellë përfitime por edhe në të njëjtën kohë e ngarkon me përgjegjësi KOSTT-in në lidhje me operimin e sigurt të sistemit interkonektiv.

	Raporti i Pajtuëshmërisë së OST	
		<i>Eqe 7 nga 13</i>
<i>Zyrtari i Pajtuëshmërisë së OST</i>		

Në anën tjetër, me hapjen e tregut të energjisë elektrike në prill të vitit 2017, ZRrE përgjegjësinë për furnizimin e komunave me shumicë serbe në pjesën veriore të Kosovës nga KESCO e ka bartë në KOSTT, duke e emëruar si humbje të sistemit, dhe në bazë të Vendimit V_907_2017, të datës 13 prill 2017, aprovon të hyra KOSTT-it për mbulimin e humbjeve në sistem (konsumi i pjesës veriore të Kosovës) për vitin tarifar 01.04.2017 - 31.03.2018.

Duhet të theksohet se KOSTT në bazë të Ligjit për Energjinë Elektrike nuk mund të kryejë funksione të furnizimit (faturimit dhe inkasimit të konsumit), dhe se ky detyrim i vendosur nga ZRrE nuk është përgjegjësi formale e KOSTT në bazë të Ligjit për Energjinë Elektrike.

Më datë 30 nëntor 2017, KOSTT ka pranuar nga ZRrE shkresën "Njoftim për zbatimin e Aktvendimit të Gjykatës Themelore në Prishtinë A.nr. 1373/2017 i datës 11.09.2017 të vërtetuar me Aktvendimin e Gjykatës së Apelit të Kosovës AA. Nr. 451/2017 i datës 20 tetor 2017", përmes të cilës ZRrE i pezullon KOSTT-it të hyrat për mbulimin humbjeve në sistem (konsumi i pjesës veriore të Kosovës), të nxjerrë në bazë të Raportit të Avokatit të Popullit.

Në këtë kontekst, pra në pamundësi ligjore dhe financiare, KOSTT ka kërkuar nga Qeveria e Kosovës që të ndaj mjete për mbulimin e konsumit të pjesës veriore të Kosovës, derisa çështja e furnizimit të pjesës veriore të Kosovës të adresohet në mënyrë të rregullt. Për periudhën raportuese Qeveria e Republikës së Kosovës ka ndarë mjete në vlerë prej 57.5 milionë euro me të cilat mjete janë mbuluar kostot e shkaktuara për muajt Janar-Nëntor 2022.

Gjithashtu është me rëndësi të theksohet se si pasojë e krizës energjetike rajonale është afektuar edhe sektori i energjisë në Kosovë duke përfshirë edhe KOSTT-in ku në pamundësi të inkasimit të të hyrave nga palët, i është vështirësuar likuiditeti Kompanisë. Për një pjesë të mjeteve të pa inkasuara KOSTT ka përlloritur interes për vonesë pagese si dhe ka zhvilluar procedura përmbarrimore. KOSTT për faturat e pa pranuar për jo balanca nga KEDS, KESCO dhe KEK ka ngritë kontest në ZRrE lidhur me të cilat ende nuk ka pranuar ndonjë vendim. KOSTT mbetet i angazhuar sistematikisht duke mbajtur kontakte ditore me palët e involvuara me qëllim të inkasimit të këtyre mjeteve.

7.Përshtatshmëria e burimeve njerëzore

KOSTT sh.a. ka stafin e nevojshëm për kryerje të plotë dhe në mënyrë efektive të të gjitha obligimeve në kuptim edhe të një kompanie të themeluar sipas Ligjit për Shoqëri Aksionare si dhe në Ligjin e Punës. Në bazë të Direktivës Nr. 2009/72 / EC, neni 9 (1) (a) OST - KOSTT duhet të jetë në gjendje "të veprojë si Operator i Sistemit të Transmetimit" siç përcaktohet në nenin 2 pika 4 e Direktivës, dhe duhet të ketë " burime njerëzore, teknike dhe financiare " në mënyrë që të kryej funksionet e OST-së. Parime dhe kërkesa të tilla sanksionohen edhe

	Raporti i Pajtuëshmërisë së OST	
		<i>Faqe 8 nga 13</i>
<i>Zyrtari i Pajtuëshmërisë së OST</i>		

me nenin 16.3 të Ligjit për Energjinë Elektrike, i cili përcakton se “Operatori i Sistemit të Transmetimit duhet të ketë në dispozicion të gjitha burimet e nevojshme njerëzore, teknike, fizike dhe financiare për funksionimin e sigurt, të besueshëm dhe afatgjatë të sistemit të transmetimit”.

8. Qasja jodiskriminuese në sistemin e transmetimit (konfidencialiteti i të dhënave)

KOSTT në pajtim me Ligjin për Energjinë Elektrike ka zhvilluar Kodin e Rrjetit i cili është miratuar nga ZRrE në atë mënyrë që të sigurojë mos diskriminim dhe transparencë në sigurimin e qasjes së palëve të treta në sistemin e transmisionit. KOSTT gjithashtu zbaton Metodologjinë e Taksave të Kyçjes në Rrjetin Transmetues, dhe një varg procedurash të ndërlidhura të cilat ofrojnë qasje transparente dhe jo diskriminuese për palët të cilat kërkojnë të kyçin kapacitetet e veta në rrjetin transmetues të KOSTT.

9. Trajnimi

KOSTT është në vazhdimësi të përpjekjeve për të sensibilizuar stafin sa i përket çështjes së pajtuëshmërisë dhe njëkohësisht identifikimit të nevojave për përfshirjen e stafit të nevojshëm në trajnim. KOSTT është i vetëdijshëm se njohuritë e stafit rreth pajtuëshmërisë me kërkesat e shturjes pronësore janë të një rëndësie të veçantë për procesin e vlerësimit vjetor dhe sigurimin e pajtuëshmërisë, andaj edhe ndërmarrja e masave respektivisht organizimi i trajnimeve në këtë fushë është më se i nevojshëm. Gjithashtu, edhe në këtë periudhë kohore të raportimit, për dallim nga viti paraprak ku pasojat e pandemisë me COVID-19 kishin paraqitur pengesë për zhvillimin e shumë aktiviteteve në përgjithësi e në veçanti ndjekjen e trajnimeve edhe sa i përket fushës së pajtuëshmërisë, këtë vit gjendja e vështirësuar financiare, si pasojë e krizës energjetike dhe ngritjes së çmimeve kanë pamundësuar realizimin e trajnimeve përkatëse. Varësisht nga rrethanat të cilat do të mbizotërojnë në këtë aspekt planifikimi dhe organizimi i trajnimeve lidhur me pajtuëshmërinë mbetet në përgjegjësi të sektorit përkatës përshtatshëmrisht me nevojat e identifikuara për stafin.

10. Informacionet e ofruara nga KOSTT për personat që ushtrojnë kontroll mbi KEK SH.A./Ibër Lepenc SH.A.

Me legjislacionin përkatës në fuqi nga KOSTT kërkohet që të bëjë disa parashtrës/raportime rutinore, vjetore pranë Ministrisë së Ekonomisë për qëllime informative dhe në rrethana të caktuara të kufizuara pranë Ministrisë së Financave. Që nga data e hyrjes në fuqi të Ligjit për Energji Elektrike dhe certifikimit, nga KOSTT nuk është

	Raporti i Pajtueshmërisë së OST	
		<i>Page 9 nga 13</i>
<i>Zyrtari i Pajtueshmërisë së OST</i>		

kërkuar që të paraqet ndonjë informacion në Ministrinë e Ekonomisë ose Ministrinë e Financave të cilat do të interferonin në pajtueshmëri.

KOSTT mban kontakte dhe takime të rregullta me akterët e sektorit të energjisë elektrike, kështu që janë mbajtur një seri takimesh që synojnë koordinimin e aktiviteteve në nivel sektorial dhe lidhur me zbatimin e Strategjisë së Energjisë si dhe lidhur me tejkalimin e krizës me energji elektrike në vend, me ME, ZRRE, KEK, KEDS, KESCO dhe palë të tjera.

KOSTT ka mbajtur kontakte të rregullta me Qeverinë dhe akterët e tjerë me qëllim të informimit dhe koordinimit të aktiviteteve të tij.

11. Detyrat e OST-së

Ligjet e Kosovës për energjinë, dhe kryesisht Neni 16 i Ligjit për Energjinë Elektrike, kanë të transpozuar, plotësisht dispozitat e Direktivës 2009/72/KE në lidhje me detyrat dhe përgjegjësitë e OST-së. Sipas Ligjit për Energjinë Elektrike, Operatori i Sistemit dhe Transmetimit (OST) është përgjegjës për funksionimin, sigurimin e mirëmbajtjes, dhe zhvillimin e rrjetit të transmetimit. Po ashtu, KOSTT është përgjegjës për ndërlidhjen e rrjetit me rrjetet e tjera si dhe për sigurimin afatgjatë të aftësisë së sistemit për të përballuar kërkesat e arsyeshme për transmetimin e energjisë elektrike.

Zyra e Rregullatorit të Energjisë i ka lëshuar KOSTT-it sh.a, licencën si Operator i Sistemit të Transmetimit, licencë kjo e cila ka hyrë në fuqi më 4 tetor 2006, numër reference ZRRE/Li_15/06 për operimin e sistemit të transmetimit. Në të njëjtën kohë, ZRRE lëshoi një licencë të ndarë për KOSTT Sh.A. për operimin e tregut me numër reference ZRRE/Li_16/06, e cila u modifikua me vendimin e ZRRE-së të datës 18 korrik 2012 referenca V_434_2012. Po ashtu, licenca e OST-së u modifikua nga ZRRE në vitin 2012, me numrin e referencës së modifikuar ZRRE/Li_15/12 që hyri në fuqi më 18 korrik 2012. Licencat aktuale të KOSTT janë ndryshuar në vitin 2017 në zbatim të kërkesave ligjore nga ligjet e energjisë të miratuara në vitin 2016.

Pra, aktualisht KOSTT është mbajtës i dy Licencave të lëshuara nga ZRRE, Licenca për operatorin e sistemit të transmetimit të energjisë elektrike me numër ZRRE/Li_15/17 si dhe Licenca për operatorin e tregut të energjisë elektrike me numër ZRRE/Li_16/17.

Operatori i Sistemit të Transmetimit menaxhon dhe operon me sistemin e transmetimit të energjisë elektrike të Kosovës si dhe është përgjegjës për transmetimin e energjisë elektrike në rrjetet kryesore të tensionit të lartë.

Operatori i Sistemit dhe Transmetimit të Kosovës :

	Raporti i Pajtuëshmërisë së OST	
		<i>Page 10 nga 13</i>
<i>Zyrtari i Pajtuëshmërisë së OST</i>		

- Vepron në pajtuëshmëri me dispozitat e Kodit të Rrjetit të Transmetimit, Kodit të Matjes dhe Kodit të Shpërndarjes
- Siguron qasje jodiskriminuese për shfrytëzuesit dhe u siguron atyre informata të nevojshme për një qasje efikase në sistem
- Përcakton të tilla tarifa dhe pagesa për kyçje dhe shfrytëzim të sistemit që të nxisin konkurrencën në sektorin e energjisë si dhe të lehtësojnë hyrjen e subjekteve të reja në treg.

Fillimishit me operacionalizimin e Marrëveshjes së re të Kyçjes KOSTT/ENTSO-E, e më pas me vazhdimin e të njëjtës edhe për dy vite të tjera shënohen përfitimet si në vijim:

- Inkasimi i të hyrave nga shfrytëzimi i rrjetit transmetues interkonektiv apo alokimi i kapaciteteve dhe menaxhimi i kongestionëve, që kap vlerën në mesatare vjetore 3.0 – 6.0 Mil EUR dhe nga transiti varet nga niveli i importit dhe tranzitit dhe sillet prej - 0.2 deri në 0.5 Mil EUR;
- Lëshimi në operim të plotë i linjës interkonektive 400 kV, Kosovë – Shqipëri;
- Implementimi i plotë i Marrëveshjes së Bllokut Rregullues Kosovë – Shqipëri, nënshkruar në Tiranë, më 26.11.2019;
- Ndarja e rezervave të sistemit në kuadër të bllokut KOSTT-OST si dhe

Gjithashtu është shënuar progres edhe në funksionalizimin e themelimit të Bursës Shqiptare të Energjisë Elektrike (ALPEX).

Që nga themelimi i Bursës Shqiptare të Energjisë Elektrike (ALPEX) në tetor 2020 nga dy aksionarët Operatorët e Sistemit të Transmetimit KOSTT dhe OST, janë ndërmarrë hapa të rëndësishëm drejt operacionalizimit të plotë të saj. Një ndër ta është nënshkrimi në tetor 2021 i Marrëveshjes për Bashkimin e Tregut të Energjisë Elektrike ndërmjet Zyrës së Rregullatorit të Energjisë së Kosovës (ZrRE) dhe Entit Rregullator të Energjisë të Shqipërisë (ERE), së bashku me KOSTT dhe OST. Nëpërmjet kësaj marrëveshjeje, palët njohin ALPEX si të vetmen Bursë Energjetike për organizimin e tregut një ditë para (DAM) dhe brenda ditës (IDM) për zonën ofertuese të Shqipërisë dhe të Kosovës. Ndërsa lidhur me infrastrukturën e funksionimit të ALPEX, në 10 Shkurt 2022 u nënshkrua marrëveshja me ofruesin e shërbimit, konsorciumin grek (ATHEX & HEnEx S.A & EnExClear S.A) që do të ofrojë platformën e tregtimit për tregun një ditë para dhe brenda ditës për Shqipëri dhe Kosovë. Gjithashtu gjatë vitit 2022 u hartuan rregullat e tregtimit të ALPEX, të cilat në gusht 2022 u paraqitën në ERE dhe ZrRE për shqyrtim dhe aprovim. Këto rregulla u miratuan në Dhjetor 2022 nga të dy entet rregullatore. Gjithashtu gjatë muajit dhjetor 2022 u nënshkrua marrëveshja "Për transferimin e të drejtave dhe detyrimeve nga KOSTT tek ALPEX për organizimin e tregut të energjisë elektrike të një dite para, tregut ndër ditë dhe

	Raporti i Pajtuëshmërisë së OST	
		<i>Faqe 11 nga 13</i>
<i>Zyrtari i Pajtuëshmërisë së OST</i>		

kalkulimet e barazimet përfundimtar”, ndërmjet KOSTT dhe ALPEX Dega Kosovë. Ndërsa që nga muaji nëntor 2022 ALPEX ka shpallur fillimin e trajnimeve për anëtarët potencial të bursës dhe po menaxhon procesin e zbatimit të operacionalizimit të plotë të saj. Me ndërmarrjen e këtyre hapave pothuajse janë konkretizuar afatet kohore për operacionalizimin e ALPEX. Sipas parashikimeve funksionalizimi i ALPEX për tregun e Shqipërisë si dhe bashkimi i tregjeve Shqipëri Kosovë do të filloj gjatë vitit 2023.

Me hyrjen në fuqi të Marrëveshjes së Kyçjes në mes të KOSTT dhe ENTSO-E, KOSTT ka filluar operimin e pavarur si zonë rregulluese në kuadër të Bllokut rregullues Shqipëri-Kosovë. Linja interkonektive 400 kV Kosovë-Shqipëri e njohur si “Autostrada Energjetike Kosovë-Shqipëri” edhe komercialisht ka filluar në operim. Me fillimin e operimit si zonë e pavarur rregulluese, KOSTT bënë alokimin e kapaciteteve interkonektive të transmetimit me vendet fqinje, si OST (Shqipëri), MEPSO (Maqedonia e Veriut), dhe CGES (Mali i Zi). Alokimi i kapaciteteve kryhet nga SEE CAO (Zyra për Alokimin e Kapaciteteve) me seli në Mal të Zi. Në anën tjetër, EMS (Serbi) ka refuzuar bashkëpunimin me KOSTT lidhur me përcaktimin e NTC që është parakusht për alokimin e kapaciteteve në kufirin Serbi (EMS) – Kosovë (KOSTT), dhe rrjedhimisht në këtë kufi nuk ka transaksione komerciale të energjisë. Është e rëndësishme të potencohet se marrë për bazë kohëzgjatjen dy vjeçare të Marrëveshjes së Kyçjes me ENTSO-E, në muajin shtator 2022 është përmbyllur me sukses votimi i vazhdimit të Marrëveshjes edhe për dy vite të tjera, e cila përbënë një të arritur shumë të madhe jo vetëm për KOSTT-in por edhe për vendin në përgjithësi.

12. Vonesa e investimeve të planifikuara

Sa i përket gjendjes së investimeve, një pjesë e projekteve të Planit Investiv 2018-2022 është bartur për Planin Investiv 2023-2027.

Projektet e pa realizuara janë kryesisht ato të KFW-së, për shkak të mos realizimit të marrëveshjes me KFW-në e paraparë të nënshkruhet qysh në vitin 2017, e cila nuk është arritur për arsye të ndryshme në veçanti ato të lidhura me gjendjen financiare të KOSTT, dhe si rezultat i mos adresimit të furnizimit të energjisë së Veriut të vendit.

Si kronologji në vonesa kanë ndikuar edhe situata pandemike me COVID19, mungesa e Bordit të KOSTT-it, si dhe ngritja e çmimeve në treg si pasojë e krizës energjetike.

Grupi i projekteve që janë bartur për realizim në vitet 2020-2023 dhe janë nënshkruar kontrata janë projektet si në vijim:

- a. “Ndërtimi i Nënstacionit të ri - GIS 110/35/10(20)kV Ferizaj 3 (Kastriot) me një transformatorë të fuqisë 40MVA (LOT1), i cili projekt është në fazën e ndërtimit dhe po realizohet sipas planit dinamik të punëve .

	Raporti i Pajtueshmërisë së OST	
		<i>Faqe 12 nga 13</i>
<i>Zyrtari i Pajtueshmërisë së OST</i>		

- b. Projekti Ndërtimi i linjës/kabllos 110kV për kyçje të nënstacionit të ri 110/35/10(20) kV Ferizaj3(Kastriot), projekt i cili ka vonesa në realizim, për shkak të procedurave për shpronësim dhe servitut. Kjo praqet rrezikshmëri për realizimin e projektit me kohë dhe energjizimin e nënstacionit të ri NS Ferizaji 3;
- c. Ndërtimi i Nënstacionit të ri - GIS 110/35/10(20) kV Fushë Kosova - është në fazën e implementimit.

Për shkak të krizës globale ekonomike dhe asaj energjetike dhe problemeve me likuiditet të kompanisë si rezultat i vonesave të pagesave të obligimeve nga KESCO dhe KEDS dhe mbulimit të kostove për furnizimin e konsumit në pjesën veriore të Kosovës disa nga projektet janë shtyrë për realizim në kuadër të planit investiv të periudhës 2023-2027 janë dhënë si më poshtë:

- d. " NS 220/35/10(20) kV -Malisheva linjat transmetuese 220kVme transformator 1x40MVA";
- e. "Furnizimi dhe instalimi i reaktorit 100MVar"
- f. "Ndërrimi i Sistemit ekzistues SCADA/EMS ne QND dhe QNDE"
- g. Projektet e Telekomit, ETJ.

Për projektet e lartshënuara janë përgatitur Termet e References dhe specifikimet teknike të cilat janë dërguar në prokurim për procesim tenderik. Projekti i NS Malishevë AIS 220/35/10(20)kV ka qenë në procedurë ankimore në OSHP ndërsa projekti "Ndërrimi i Sistemit ekzistues SCADA/EMS ne QND dhe QNDE" është në pritje. Këto projekte janë në proces të ankesës në OSHP i cili rrjedhimisht ndikon edhe në shtyrjen e afatit të realizimit të projekteve.

Projektet e fazës së VII - KfW

Sipas planit investiv ky grup i projekteve është planifikuar të financohet me kredi nga KfW, ku përmes shërbimeve konsulente ishte paraparë përgatitja e specifikimit teknik në vitin 2018 ndërsa realizimi gjatë vitit 2020-2022. Meqenëse marrëveshja për kredi me KfW për arsye të ndryshme nuk është nënshkruar me kohë, ku disa nga to u potencuan në pikën më lartë, edhe dinamika si dhe shuma e realizimit të projekteve ka pësuar ndryshime, dhe si të tilla janë inkorporuar në një fazë të vetme pra në fazën VII.

Më pas, pas zhvillimeve në raport me këtë kredi, si rezultat i progresit të shënuar, gjegjësisht me hyrjen në operim të linjës 400kV Kosovë-Shqipëri në fund të vitit 2021 në nëntor-dhjetor janë zhvilluar edhe negociatat rreth kredisë për fazën e VII, finalizimi i kësaj marrëveshje është realizuar në fund të Dhjetorit të vitit 2022. Vlera e planifikuar e projekteve 25,5Mil € (pa pjesën e kontributit të KOSTT dhe shpronësim e servitut). Për

	Raporti i Pajtuëshmërisë së OST	
		<i>Faqe 13 nga 13</i>
<i>Zyrtari i Pajtuëshmërisë së OST</i>		

shkak të mos finalizimit të marrëveshjes për kredi në afatin e planifikuar projekti shtyhet për vitet e ardhshme ashtu që realizimi planifikohet të jetë në periudhën prej vitit 2023-2027.

13.Dividenda

Gjatë vitit 2022 nuk është deklaruar dhe as paguar ndonjë dividend nga ana e KOSTT.

Konkluzion

Raporti i Pajtuëshmërisë për vitin 2022 përshkruan gjendjen e pajtuëshmërisë në OST-KOSTT bazuar në informacionet e siguruara përmes bashkëpunimit me strukturat përkatëse të OST-së.

Sensibilizimi i stafit përmes trajnimeve të cilat ndërliohen me rëndësinë e sigurimit të pajtuëshmërisë vazhdon të konsiderohet si mënyrë e duhur për të adresuar çdo mëdyshje lidhur me cenueshmërinë potenciale të pajtuëshmërisë. Sidoqoftë, realizimi i trajnimeve të stafit ashtu si edhe në fusha të tjera të konsiderueshme është pamundësuar si pasojë e gjendjes dhe krizës financiare e cila ka mbretëruar gjatë vitit 2022.

Raportet e miratuara të Pajtuëshmërisë vazhdojnë të publikohen në faqen elektronike zyrtare të KOSTT. Kjo formë e informimit përbënë një hap tutje drejt shpërndarjes së informacionit, lidhur me mundësinë dhe rëndësinë e komunikimit në mes të Zyrtarit të Pajtuëshmërisë dhe stafit të KOSTT për raportimin e çfarëdo të dhëne e cila në një formë apo tjetër do të mund të konsiderohej se do të cenonte pajtuëshmërinë e OST të KOSTT.

Bazuar në vlerësimin e kryer në lidhje me pajtuëshmërinë mund të konstatohet se KOSTT që nga certifikimi i saj si OST është i angazhuar maksimalisht në përmbushjen e obligimeve të marra me qëllim të sigurimit të shturjes pronësore. Gjithashtu konsiderohet se po shënohet progres edhe sa i përket sensibilizimit lidhur me rëndësinë e sigurimit të pavarësisë së OST-së, sigurimit të transparencës, evitimit të konfliktit të interesit, trajtimit të barabartë të përdoruesve të sistemit të transmetimit, qasjes jo diskriminuese për të gjithë përdoruesit në harmoni me kornizën ligjore e cila rregullon sektorin e energjisë. Bazuar në të dhënat e elaboruara si më lartë mund të konkludohet se KOSTT gjatë vitit 2022 ka performuar në përputhje me Programin e Pajtuëshmërisë, i cili shërben edhe si udhërrëfyes drejtë sigurimit të pajtuëshmërisë.